

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-5800/2020

U-III-5801/2020

Zagreb, 5. ožujka 2024.

TRGOVAČKI SUD U VARAŽDINU

Primljeno iz ruke - poslom dana 13-03-2024

Broj primjeraka 1 priloga -

Predano preporučeno dana 12.3.24. R. 6473422969

Pristojba plaćena -

Pristojba nedostaje -

PRIMIO

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji su ustavnim tužbama pokrenuli Dajana Đurin iz Zagreba, Senija Demirović iz Zagreba, Zlatko Dumenčić iz Svete Nedelje, Ivan Grgurinović iz Zagreba, Zdravko Jakelić iz Zagreba, Vesna Jandrečić iz Svete Nedelje, Slavica Jósipović Kulić iz Zagreba, Sadka Korlat iz Zagreba, Javor Lauc iz Velike Gorice, Drago Markotić iz Zagreba, Milan Margeta iz Zagreba, Ante Marijanović iz Zagreba, Slobodan Mišetić iz Zagreba, Mara Mrkonja iz Kupinečkog Kraljevca, Tomo Orlović iz Zagreba, Miroslav Paradžik iz Zagreba, Katica Petretić iz Zagreba, Nevenka Pečić iz Oroslavlja, Ivan Perica iz Hrvatskog Leskovca, Ivan Raspudić iz Sesveta, Štefica Radović iz Zagreba, Višnja Ričko iz Zagreba, Zlatko Štimac iz Hotnje, Igor Slunski iz Zagreba, Ivo Sudar iz Zagreba, Miljenka Troskot iz Zagreba, Željko Žužić iz Zagreba, Bernarda Dubovečak Kostrec iz Zagreba, Mile Peuraća iz Zagreba, Nikola Vukušić iz Čaglina, Lidija Deverić iz Velike Gorice, Agata Ponjan iz Zagreba, Božica Škalec iz Velikog Trgovišća, Borivoj Paulik iz Zagreba, Helena Paulik iz Zagreba, Anamarija Paulik iz Zagreba, Milena Milošević iz Zagreba, Petar Milošević iz Zagreba, Marjo Milošević iz Zagreba i Josip Milošević iz Zagreba, koje zastupa Ivan Vrdoljak, odvjetnik u Zagrebu, na sjednici održanoj 5. ožujka 2024. donio je

ODLUKU

Ustavne tužbe se odbijaju.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Uvodno navedeni podnositelji (u daljnjem tekstu: podnositelji), zastupani u postupku pred Ustavnim sudom po Ivanu Vrdoljaku, odvjetnik u Zagrebu, podnijeli su 12. ožujka 2020. ustavnu tužbu u povodu rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj: PŽ-6218/2019-2 od 15. siječnja 2020. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko rješenje), u predmetu koji se vodio pod brojem U-III-1085/2020.

Drugostupanjskim rješenjem, u dijelu koji se tiče podnositelja, odbijena je njihova žalba protiv točaka 2. b), 5. i 6. izreke rješenja Trgovačkog suda u Varaždinu (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) broj: St-529/2017-265 od 4. srpnja 2019. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje).

Točkom 2. b) izreke prvostupanjskog rješenja utvrđeno je 313 osporenih tražbina drugog isplatnog reda u kunama (među kojima su i tražbine podnositelja); točkom 5. izreke prvostupanjskog rješenja stečajni vjerovnici čije su tražbine djelomično ili u potpunosti osporene od stečajnog upravitelja, a za koje ne postoji ovršna isprava (među kojima su i podnositelji) upućeni su na parnicu protiv stečajnog dužnika radi utvrđivanja osporenih tražbina; točkom 6. izreke prvostupanjskog rješenja upućeni su vjerovnici (među kojima su i podnositelji) čije je tražbine, a za koje ne postoji ovršna isprava priznao stečajni upravitelj, a osporili ih stečajni vjerovnici Isto grupa d. d. Varaždin i Industrogradnja d. d. Varaždin.

1.1. Podnositelji su istodobno s podnošenjem ustavne tužbe u predmetu broj: U-III-1085/2020, na temelju članka 382. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. - članak 50. Zakona o arbitraži, 117/03., 88/05. - članak 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07. - odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 84/08., 96/08. - odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 123/08. - ispravak, 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 28/13. - članak 145. Zakona o sudovima, 89/14. - odluka USRH broj: U-I-885/2013. i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP) Vrhovnom sudu podnijeli prijedlog za dopuštenje revizije.

1.2. Dopisom Ustavnog suda broj: U-III-1085/2020 od 1. rujna 2020. podnositelji su obaviješteni da će Ustavni sud zastati s ustavnosudskim postupkom do donošenja odluke Vrhovnog suda o prijedlogu za dopuštenje revizije, a postupak će biti nastavljen čim Ustavni sud sazna za okončanje revizijskog postupka pred Vrhovnim sudom o čemu su podnositelji dužni izvijestiti Ustavni sud i dostaviti presliku odluke Vrhovnog suda.

1.3. Prijedlog za dopuštenje revizije podnositelja odbačen je kao nedopušten rješenjem Vrhovnog suda broj: Revd 1446/2020-2 od 30. lipnja 2020. (u daljnjem tekstu: rješenje Vrhovnog suda) te su podnositelji 4. studenoga 2020. obavijestili Ustavni sud o tome (u povodu toga otvoren je novi predmet broj: U-III-5800/2020) i ujedno podnijeli ustavnu tužbu u povodu tog rješenja (u povodu te ustavne tužbe otvoren je novi predmet broj: U-III-5801/2020).

2. S obzirom na to da je podnositeljica Bernarda Dubovečak Kostrec podnijela ustavnu tužbu u svojstvu nasljednice stečajnog vjerovnika Blaža Dubovečka (nasljedivih prava), odvjetnik Ivan Vrdoljak za tu je podnositeljicu, na traženje Ustavnog suda, 26. svibnja 2023. Ustavnom sudu naknadno dostavio rješenje o nasljeđivanju iza tog stečajnog vjerovnika.

3. Za potrebe ustavnosudskog postupka, na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) pribavljeno je prvih 29 svežnjeva spisa prvostupanjskog suda broj: St-529/2017.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Bitne činjenice i okolnosti predmeta vidljive su iz obrazloženja drugostupanjskog rješenja, prijedloga za dopuštenje revizije i obrazloženja rješenja Vrhovnog suda.

5. Mjerodavni dio obrazloženja drugostupanjskog rješenja glasi:

"Žalitelji neosnovano ističu da njihove tražbine predstavljaju tražbine prvog višeg isplatnog reda.

Prvenstveno se ističe da je ovaj stečajni postupak pokrenut prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ('Narodne novine' broj 104/17; dalje: SZ/17) koji je stupio na snagu 2. studenoga 2017. (članak 38. SZ/17). Naime, rješenjem prvostupanjskog suda od 2. kolovoza 2017., koje je postalo pravomoćno 19. rujna 2017., odbačen je dužnikov prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka od 30. lipnja 2017. te je određeno da će se po pravomoćnosti tog rješenja postupak nastaviti kao da je podnesen prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Nakon toga je, pravomoćnim rješenjem prvostupanjskog suda od 21. prosinca 2017. otvoren stečajni postupak nad dužnikom. Budući da je ovaj postupak pokrenut prije stupanja na snagu Stečajnog zakona/17 (2. studenoga 2017.), taj se postupak, u skladu s odredbama članka 37. SZ/17, mora dovršiti prema odredbama Stečajnog zakona ('Narodne novine' broj 71/15; dalje: SZ/15) koji je bio na snazi u vrijeme njegova pokretanja.

Prema odredbama članka 138. SZ/15 u tražbine prvoga višega isplatnog reda ulaze tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do dana otvaranja stečajnoga postupka iz radnoga odnosa u ukupnom bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti (stavak 1.), dok u tražbine drugoga višega isplatnog reda ulaze sve ostale tražbine prema dužniku, osim onih koje su razvrstane u niže isplatne redove (stavak 2.).

Iz prijava tražbina žalitelja i isprava dostavljenih uz prijave u bitnome proizlazi da su svi žalitelji bili radnici društva Indostand d.o.o. u stečaju, Zagreb, Savska cesta 66, OIB 51789170647, koje je, kao što to proizlazi iz povijesnog izvotka iz sudskog registra za navedeno društvo, brisano iz sudskog registra 9. rujna 2013. nakon što je pravomoćnim rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-75/2011 od 5. ožujka 2013. obustavljen i zaključen stečajni postupak nad navedenim društvom. Nadalje proizlazi da je osnivač i član loga društva bilo društvo Industrogradnja d.d., OIB 19751350811, Zagreb, Savska cesta 66, koje je kasnije promijenilo tvrtku i sjedište u Industrogradnja Grupa d.d., Zagreb, Kennedyjev trg 2, koje društvo je brisano iz sudskog registra zbog pripajanja stečajnom dužniku. Uslijed navedene statusne promjene pripajanja stečajni dužnik je postao univerzalni pravni slijednik pripojenog društva (članak 522. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima 'Narodne novine' broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/13 i 110/15), dakle, društva Industrogradnja Grupa d.d. (ranije: Industrogradnja d.d.). Konačno proizlazi da je dužnikov pravni prednik Industrogradnja Grupa d.d. (ranije: Industrogradnja d.d.) sklopilo Kolektivni ugovor od 31. listopada 2007. (dalje: Kolektivni ugovor) kojim se obvezao da će u slučaju otkazivanja ugovora o radu za sve radnike, bez obzira u kojem d.o.o. ili d.d. u sastavu Grupe Industrogradnja rade, obračunati i isplatiti radniku sva dospjela potraživanja najkasnije do dana prestanka radnog odnosa ukoliko d.o.o. - i nisu u mogućnosti isplatili sami (članak 107. Kolektivnog ugovora). Žalitelji su, dakle, u konkretnom slučaju bili radnici društva Indostand d.o.o. u stečaju čiji osnivač i član je bilo društvo Industrogradnja Grupa d.d. (ranije: Industrogradnja d.d.), koje je Kolektivnim ugovorom samo preuzelo obvezu isplate njihovih dospjelih tražbina prema društvu

Indostand d.o.o. u stečaju ako ih to društvo ne može samo isplatiti. Međutim, na taj način žalitelji nisu stekli status dužnikovih radnika, niti prijašnjih dužnikovih radnika.

Žalitelji se u konkretnom slučaju neosnovano pozivaju na odredbe pozitivnih propisa vezano uz prijenos poduzeća jer se u konkretnom slučaju ne radi o prijenosu poduzeća. Naime, u konkretnom slučaju je došlo do statusne promjene pripajanja društva Industrogradnja Grupa d.d. (ranije: Industrogradnja d.d.), a ne društva Indostand d.o.o. u stečaju čiji su žalitelji bili radnici, stečajnom dužniku. Budući da se u konkretnom slučaju ne radi o prijenosu poduzeća te da iz spisa proizlazi da je Kolektivnim ugovorom dužnikov pravni prednik samo preuzeo obvezu isplate dospjelih tražbina i ovdje žalitelja prema društvu Indostand d.o.o. u stečaju ako ih to društvo ne može samo isplatiti, to u konkretnom slučaju ne postoje nikakve dvojbe vezano uz tumačenje mjerodavnih odredaba zbog čega žalitelji neosnovano predlažu prekid postupka i upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku Sudu.

U odnosu na žalbene navode koji se odnose na kontinuitet radnog odnosa u smislu odredaba članaka 104. i 105. Kolektivnog ugovora, ističe se da iz isprava dostavljenih uz prijave proizlazi da su žaliteljima prestali ugovori o radu s društvom Indostand d.o.o. u stečaju iz čega proizlazi da takav kontinuitet ne postoji. Osim toga, žalitelji niti ne tvrde, niti dokazuju suprotno, odnosno da su i dalje u radnom odnosu, niti tvrde i dokazuju da je u konkretnom slučaju došlo do prijenosa ugovora o radu, dok se u konkretnom slučaju, kao što je prethodno obrazloženo, ne radi niti o prijenosu poduzeća."

6. Podnositelji su protiv drugostupanjskog rješenja podnijeli prijedlog za dopuštenje revizije Vrhovnom sudu navodeći u njemu, u bitnome, sljedeće (pri citiranju sadržaja izostavljen je poseban način označavanja teksta):

"Pravno pitanje:

Da li tražbine radnika temeljem Kolektivnog ugovora koje je u svojstvu Poslodavca potpisao pravni prednik stečajnog dužnika i preuzeo obvezu da će svim radnicima koji su u radnom odnosu u društvima s ograničenom odgovornošću ili dioničkim društvima (d.o.o. ili d.d.) u Grupaciji Poslodavca priznati kontinuitet neprekinutog radnog odnosa i sva prava iz radnog odnosa na jednak način i u formi ovršne isprave kao njihov poslodavac - d.o.o. ili d.d.-u Grupaciji Poslodavca (bez obzira u kojem d.o.o. ili d.d. u Grupi Poslodavca ostvarili radni staž), trebaju imati pravni položaj tražbina prvog višeg isplatnog reda u stečajnom postupku nad pravnim sljednikom Poslodavca iz KU?"

7. Mjerodavni dio obrazloženja rješenja Vrhovnog suda glasi:

"Prema izmijenjenoj odredbi čl. 400. st. 1. Zakona o parničnom postupku ('Narodne novine' broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 43/13, 89/14, 70/19 - dalje: ZPP), koja se u smislu odredbe čl. 21. st. 1. Ovršnog zakona ('Narodne novine' broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16 - dalje: OZ), na odgovarajući način primjenjuje u ovršnom postupku i postupku osiguranja, stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak o predmetu spora pravomoćno završen.

Prijedlog za dopuštenje revizije je podnesen protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je potvrđeno prvostupanjsko rješenje o utvrđivanju tražbine viših isplatnih redova pa pobijano rješenje nije odluka protiv koje bi bila dopuštena revizija u smislu čl. 382. st. 1. ZPP.

Podredno se napominje kako je ovo shvaćanje u skladu sa shvaćanjem zauzetim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod brojem Su-IV-4/18-17 od 19. studenoga 2018., prema kojem je u ovršnom postupku i postupku osiguranja i stečajnom postupku dopuštena revizija samo protiv rješenja

kojima je odlučeno o predmetu zahtjeva te nastavno prihvaćenim (pod brojem Su-IV-4/18-19 od 17. prosinca 2018.) Katalogom rješenja protiv kojih je dopuštena revizija u ovršnim i stečajnim postupcima.

Sukladno shvaćanju izraženom prihvaćanjem Kataloga, u postupcima ovrhe može se podnijeti revizija protiv drugostupanjskih odluka kojima se pravomoćno završava taj postupak (ili dio postupka) o predmetu zahtjeva, i to: rješenja o odbacivanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, rješenje o otvaranju stečajnog postupka, rješenje o obustavi stečajnog postupka, rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, rješenje o otvaranju i zaključivanju stečajnog postupka, rješenje o prodaji nekretnine, rješenje o dosudi, rješenje o namirenju, rješenje o zaključenju stečajnog postupka, rješenje i obustavi i zaključenju postupka, rješenje o priznanju strane sudske odluke, rješenje o odbijanju prijedloga za priznanje strane sudske odluke i rješenje o otvaranju stečajnog postupka u RH.

Slijedom izloženog, o prijedlogu ovršenika za dopuštenje revizije valjalo je odlučiti kao u izreci, na temelju čl. 392. st. 1. ZPP u vezi s odredbom čl. 400. st. 1. ZPP te odredbom čl. 21. st. 1. OZ."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

8. U ustavnoj tužbi podnesenoj u povodu drugostupanjskog rješenja podnositelji navode da su im tim rješenjem povrijeđena prava zajamčena člankom 14. stavkom 2., 29., 48., 55. i 56. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.; u daljnjem tekstu: Konvencija) te člankom 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju, obrazlažući to, u bitnome, ponovljenim navodima iz prijedloga za dopuštenje revizije.

9. U ustavnoj tužbi podnesenoj u povodu rješenja Vrhovnog suda podnositelji navode da su im tim rješenjem povrijeđena prava zajamčena člankom 29. Ustava i člankom 6. Konvencije. Pri tome, u bitnome, navode (pri citiranju sadržaja izostavljen je poseban način označavanja teksta):

"Podnositelji ustavne tužbe smatraju kako je odluka kojim se odbacuje prijedloga za dopuštenje revizije nepravilna. Sud je odbacio prijedlog s obrazloženjem da se ne radi o pravomoćnim rješenjima drugostupanjskog suda kojima se postupak dovršava u skladu s čl. 400. st. 1. ZPP-a, a što je prema navodima suda u skladu s postojanjem kataloga rješenja prema kojem je u ovršnom postupku i stečajnom postupku dopuštena revizija (pod brojem Su-I-4/18-19 od 17. prosinca 2018.). VSRH zaključuje da se rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama ne nalazi na popisu navedenog kataloga slijedom čega da se revizija ne može dopustiti.

Podnositelji ustavne tužbe smatraju kako ovakav zaključak revizijskog suda predstavlja onemogućavanje podnositelja na pristup sudu iz čl. 29. Ustava RH i čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Tumačenje propisa u vezi dopuštenja revizije je suprotno legitimnom cilju radi kojeg je propis o dopuštenosti revizije donesen, te predstavlja pretjerano formalističko tumačenje, čime VSRH nije izvršio zadaću osiguravanja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Naime, pravomoćnim rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama odlučeno je koje su tražbine utvrđene, a koje osporene te je odlučeno o upućivanju u parnicu, međutim navedenim rješenjem je odlučeno da se radi o tražbinama koje se svrstavaju u II. viši isplatni red.

Kako je navedeno u ustavnoj tužbi i prijedlogu za dopuštenje revizije, svrstavanjem podnositelja ustavne tužbe u vjerovnike tražbina II. višeg isplatnog reda, onemogućeno je njihovo pravo na dostojnu zaradu jer u slučaju namirenja u stečaju neće biti namireni kao vjerovnici tražbina iz radnog odnosa, već će dobiti naplatu razmjerno kao i drugi vjerovnici što nije svrha pravnih propisa kojima se uređuje zaštita radnika prema radnopravnim propisima, a ni samog Stečajnog zakona.

Kao što su naveli podnositelji ustavne tužbe ad. I-ad. 29., ad. 144. i ad. 145. imaju pravomoćne presude te su njihove tražbine utvrđene, ali u II. višem isplatnom redu, te isti ne mogu svoja prava da budu svrstani u I. viši isplatni red ostvarivati kroz nikakav parnični postupak jer je na parnicu upućen Dužnik da dokaže osnovanost osporavanja u II. višem isplatnom redu, a ostali vjerovnici su upućeni da nastave sudske postupke u tijeku radi utvrđenja da je njihova osporena tražbina osnovana u II. višem isplatnom redu.

S obzirom da ... im je odlukom nadležnog trgovačkog suda utvrđeno da se mogu namirivati ne kao da imaju tražbine iz radnog odnosa u I. višem isplatnom redu, već kao ostali vjerovnici u II. višem isplatnom redu, to podnositelji ustavne tužbe smatraju kako se radi o pravomoćnom drugostupanjskom rješenju kojim je odlučeno o predmetu zahtjeva, sukladno pravnom shvaćanju sa sedme sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 19. studenoga 2018.: 'U ovršnom postupku i postupku osiguranja i stečajnom postupku dopuštena je revizija iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku protiv rješenja i odlučeno o predmetu zahtjeva.'

Također, katalog rješenja prema mišljenju podnositelja ne znači da su sva druga rješenja isključeni primjene, već da revizijski sud treba razmotriti u svakom konkretnom slučaju da li se radi o pravomoćnom rješenju kojem je pravomoćno dovršen postupak o predmetu zahtjeva."

IV. PRAVNO SHVAĆANJE VRHOVNOG SUDA

10. Mjerodavno shvaćanje, zauzeto pod točkom 2. na 7. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda pod brojem Su-IV-4/18-17 od 19. studenoga 2018. glasi:

"U ovršnom postupku i postupku osiguranja i stečajnom postupku dopuštena je revizija iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku protiv rješenja kojima je odlučeno o predmetu zahtjeva."

Na 8. sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda pod brojem Su-IV-4/18-19 od 17. prosinca 2018. prihvaćen je katalog rješenja iz (Ovršnog i) Stečajnog zakona protiv kojih je dopuštena izvanredna revizija. U dijelu koji se tiče Stečajnog zakona taj katalog glasi:

"2.

Vezano za pravno shvaćanje sa sedme sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 19. studenoga 2018. koje glasi:

'U (...) stečajnom postupku dopuštena je revizija iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku protiv rješenja kojima je odlučeno o predmetu zahtjeva.'

prihvaćen je sljedeći:

**KATALOG RJEŠENJA IZ (...) STEČAJNOG ZAKONA PROTIV KOJIH JE DOPUŠTEN
IZVANREDNA REVIZIJA**

II. STEČAJNI ZAKON

Rješenja protiv kojih je dopuštena revizija iz čl. 382. st. 2. ZPP-a:

PREDSTEČAJNI POSTUPAK

1. Rješenje kojim se odbacuje prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka (čl. 32. st. 1. SZ)
2. Rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka (čl. 33. st. 1. SZ)
3. Rješenje kojim se potvrđuje predstečajni sporazum (čl. 61. st. 1. SZ)
4. Rješenje kojim se utvrđuje uskraćivanje potvrde predstečajnoga sporazuma i obustavlja postupak (čl. 61. st. 2. SZ)
5. Rješenje o obustavi predstečajnoga postupka. (čl. 63. st. 3. SZ, čl. 64. st. 1. SZ)

STEČAJNI POSTUPAK

1. Rješenje o odbacivanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka
2. Rješenje o otvaranju stečajnoga postupka (čl. 116., čl. 128. st. 8., čl. 132. st. 2., čl. 418. SZ)
3. Rješenje o obustavi stečajnoga postupka (čl. 124. st. 5., čl. 298., čl. 433. SZ)
4. Rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka (čl. 128. st. 7. SZ)
5. Rješenje o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka (čl. 132. st. 2., čl. 431. st. 2. SZ).
6. Rješenje o prodaji nekretnine (čl. 247. st. 2. SZ)
7. Rješenje o dosudi (odgovarajućom primjenom OZ-a na temelju čl. 247. st. 1. SZ)
8. Rješenje o namirenju (čl. 248. st. 2., čl. 253. st. 1. SZ)
9. Rješenje o zaključenju stečajnoga postupka (čl. 286. st. 1., čl. 344. st. 1., čl. 375. st. 2. SZ)
10. Rješenje o obustavi i zaključenju postupka (čl. 293. st. 1., čl. 297. st. 1. SZ)
11. Rješenje o priznanju strane sudske odluke (čl. 403. SZ)
12. Rješenje o odbijanju prijedloga za priznanje strane sudske odluke i rješenje o otvaranju stečajnog postupka u RH (čl. 424. SZ)"

V. OCJENA USTAVNOG SUDA

A. U ODNOSU NA OSPORENO RJEŠENJE VRHOVNOG SUDA

11. Polazeći od prigovora podnositelja, Ustavni sud utvrđuje da u ovom ustavnosudskom postupku treba odgovoriti na pitanje je li podnositeljima povrijeđeno pravo na pravično suđenje u aspektu prava na pristup (revizijskom) sudu zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava koji glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ...
(...)"

1) Načelna stajališta

12. Pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava, skup je postupovnih jamstava kojima se osigurava pravičnost postupka. Ono ima tako važno mjesto u demokratskom društvu da ne može biti nikakvog opravdanja za restriktivno tumačenje tih jamstava (v. odluku Ustavnog suda broj: U-III-3538/2017 od 18. travnja 2019.; www.usud.hr).

Članak 29. stavak 1. Ustava, između ostalog, osigurava svakome pravo da od suda zatraži i dobije djelotvornu sudsku zaštitu u vezi sa svojim pravima ili obvezama. Riječ je o "pravu na sud", kojemu je važan aspekt i pravo na pristup sudu. Bilo bi nezamislivo da se u pravnom poretku utemeljenom na vladavini prava strankama priznaju postupovna jamstva u postupku koji je u tijeku, a da se pritom ne štiti ono što u osnovi omogućuje korištenje tim jamstvima, a to je pristup sudu. Pravo na pristup sudu ne uključuje samo pravo pokrenuti postupak već i pravo na sudsko "rješavanje" spora (usporedi s predmetima Europskog suda za ljudska prava /u daljnjem tekstu: *ESLJP/ Smolić protiv Hrvatske*, br. 51472/12, presuda od 15. ožujka 2018.; i *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, presuda od 30. travnja 2014.).

12.1. Nesporno je da pravo na pristup sudu nije i ne može biti apsolutno. Ono je podvrgnuto ograničenjima (osobito kad je riječ o pretpostavkama koje se tiču dopuštenosti ulaganja pravnih sredstava) jer po samoj svojoj naravi zahtijeva regulaciju države koja u tom pitanju ima izvjesnu slobodu procjene. Ta ograničenja, međutim, ne smiju umanjiti pristup sudu na takav način ili do takve mjere da time bude narušena sama bit "prava na sud" (v., na primjer, odluku Ustavnog suda broj: U-III-215/2016 od 19. prosinca 2017., www.usud.hr). Ograničenje neće biti spojivo s pravom na pravično suđenje ako ne teži legitimnom cilju te ako ne postoji razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i legitimnog cilja koji se nastoji ostvariti (usporedi, primjerice, s odlukom Ustavnog suda broj: U-III-2466/2017 od 23. listopada 2019., www.usud.hr; predmet *ESLJP-a Stanev protiv Bugarske* [Vv], br. 36760/06, § 230., presuda od 17. siječnja 2012.).

12.2. Pravo na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava, uvijek mora biti tumačeno u svjetlu vladavine prava, najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske.

2) Primjena načelnih stajališta na konkretan slučaj

13. U ovom ustavnosudskom postupku bilo je potrebno odgovoriti na pitanje je li podnositeljima povrijeđeno pravo na pristup sudu zbog toga što je Vrhovni sud odbacio njihov prijedlog za dopuštenje revizije protiv drugostupanjskog rješenja.

a) Je li postojalo ograničenje prava podnositelja na pristup sudu?

14. Prijedlog podnositelja za dopuštenje revizije protiv drugostupanjskog rješenja odbačen je s obrazloženjem da je tim rješenjem "potvrđeno prvostupanjsko rješenje o utvrđivanju tražbine viših isplatnih redova pa pobijano rješenje nije odluka protiv koje bi bila dopuštena revizija u smislu čl. 382. st. 1. ZPP".

Stoga je nedvojbeno da je došlo do ograničenja prava podnositelja na pristup sudu.

b) Je li ograničenje težilo legitimnom cilju?

15. Ustavni sud ocjenjuje da je stroži kriterij za dopuštenost revizije legitiman i razuman postupovni zahtjev, uzimajući u obzir samu bit uloge Vrhovnog suda da se bavi pitanjima od posebnog značaja (v. primjerice odluku Ustavnog suda broj: U-III-163/2018 od 6. svibnja 2018., www.usud.hr).

15.1. Ustavni sud u tom smislu napominje da se obrazloženje rješenja Vrhovnog suda o tom pitanju sastoji od utvrđenja da drugostupanjsko rješenje ne predstavlja odluku iz članka 382. stavka 1. ZPP-a, uz daljnje obrazloženje:

"Podredno se napominje kako je ovo shvaćanje u skladu sa shvaćanjem zauzetim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pod brojem Su-IV-4/18-17 od 19. studenoga 2018., prema kojem je u ovršnom postupku i postupku osiguranja i stečajnom postupku dopuštena revizija samo protiv rješenja kojima je odlučeno o predmetu zahtjeva te nastavno prihvaćenim (pod brojem Su-IV-4/18-19 od 17. prosinca 2018.) Katalogom rješenja protiv kojih je dopuštena revizija u ovršnim i stečajnim postupcima."

15.2. Ustavni sud ocjenjuje da ograničenje pristupa Vrhovnom sudu koje se očituje u tome da je u stečajnom postupku revizija dopuštena samo protiv rješenja kojima je odlučeno o predmetu zahtjeva nedvojbeno predstavlja legitimni cilj s obzirom na bit uloge Vrhovnog suda da se bavi pitanjima od posebnog značaja.

c) Je li ograničenje bilo razmjerno?

16. Ustavni sud ocjenjuje da u razmatranom slučaju ništa ne upućuje na to da bi predmetno ograničenje pristupa Vrhovnom sudu bilo nerazmjerno s obzirom na važnost uređenja prema kojem je dopuštenost revizijskih postupaka ograničena na ona pravna pitanja koja "zaslužuju" angažman najvišeg hrvatskog suda sa stajališta njegove ustavne pozicije osiguravanja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (članak 116. stavak 1. Ustava).

17. Ustavnom sudu ne preostaje nego zaključiti da, imajući na umu sve navedeno, nije došlo do povrede prava podnositelja na pristup sudu, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava.

18. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona, odlučeno je kao u izreci odluke.

B. U ODNOSU NA OSPORENO DRUGOSTUPANJSKO RJEŠENJE

19. U razmatranom slučaju Ustavni sud ocjenjivao je ustavnu tužbu s aspekta povrede članka 29. stavka 1. Ustava, koji u mjerodavnom dijelu glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni ... sud pravično ... odluči o njegovim pravima i obvezama ...
(...)"

Ustavni sud ističe da je sadržaj ustavnog prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava ograničen na jamstva pravičnog suđenja. U skladu s time, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i na temelju toga ocjenjuje je li postupak, razmatran kao jedinstvena cjelina, bio vođen na način koji je podnositeljima osigurao pravično suđenje.

Kad je riječ o tumačenju i primjeni prava na konkretne slučajeve, Ustavni sud, u načelu, ne smije zamijeniti pravna stajališta nadležnih sudova svojim sve dok sudske odluke ne otkrivaju bilo kakvu arbitrarnost, a dostatno su obrazložene i, po potrebi, upućuju na relevantnu sudske praksu. Ustavni sud podsjeća da nije njegova zadaća preuzeti ulogu sudova, koji su prvi pozvani interpretirati zakone. Zadaća Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takve interpretacije sudova suglasni s Ustavom s aspekta zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

20. Prema ocjeni Ustavnog suda, u osporenom drugostupanjskom rješenju navedeni su dostatni i relevantni ustavnopravni prihvatljivi razlozi za odbijanje žalbe podnositelja, a u primjeni i tumačenju mjerodavnog prava nije utvrđena arbitrarnost ili samovoljnost (vidi točku 5. obrazloženja ove odluke).

Stoga, Ustavni sud ocjenjuje da podnositeljima, u razmatranom slučaju, nije povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

21. Ustavni sud utvrdio je da prigovori podnositelja vezani uz ostale odredbe Ustava i Konvencije, na način kako su postavljeni u ustavnoj tužbi te u mjeri u kojoj bi u okolnostima konkretnog slučaja osporeno rješenje moglo utjecati na ostvarivanje sadržaja tih ustavnih i konvencijskih normi, ne upućuju na mogućnost povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom i Konvencijom.

22. Slijedom navedenog na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona odlučeno je kao u izreci odluke.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Dostava (U-III-5800/2020, U-III-5801/2020):

1. Ivan Vrdoljak, odvjetnik
Masarykova 15, p.p. 459, 10000 Zagreb
- za podnositelje
2. Vrhovni sud Republike Hrvatske
Trg Nikole Šubića Zrinskog 3, 10000 Zagreb
- na broj: Revd 1446/2020
3. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, 10000 Zagreb
- na broj: PŽ-6218/2019
4. Trgovački sud u Varaždinu
Braće Radić 2, 42000 Varaždin
- na broj: St-529/2017
5. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
6. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimir Voda
Vladimira Vodažević